

Pas op, gevaar! Japanse Duizendknoop te lijf in de Oosterduinen

Als de natuur al lijkt op oorlog, dan zijn de groene legers van de exoot Japanse Duizendknoop bezig met een invasie van Nederland. Daarbij worden inheemse plantensoorten onder de voet gelopen. Maar het kan nog erger. "*Waar de plant woekert, gaat ander groen te gronde. En huizen. En dijken.*" (NRC) De bestrijding van de Japanse duizendknoop is zeer lastig. We moeten er daarom alles aan doen om verdere verspreiding te voorkomen. Daar kunt u zelf iets aan doen. De aanpak is effectiever als we dat goed gecoördineerd doen met alle terreineigenaars. Daarover gaat dit artikel.

Wat is het?

De grote bladeren zijn lichtgroen en hartvormig.

Duizendknoop is een uitheemse plantensoort die zich in Nederland is gaan vestigen en verspreiden. Het is een zgn. invasieve exoot. De plant heeft een groot negatief effect op zowel de biodiversiteit als natuurlijkheid. Bovendien kan de soort aanzienlijke economische schade veroorzaken.

Enkele feiten over de voortplanting

Om de Japanse Duizendknoop te verslaan moeten we iets weten over de voortplanting.

- Meestal zijn het vrouwelijke planten. Zonder stuifmeel vormen ze dus geen zaden. Verspreiding gaat dan ook voornamelijk via de wortelstokken.
- Reeds een héél klein stukje van de wortels of de stengel kan al uitlopen tot een nieuwe plant.
- Door menselijk handelen verspreidt de duizendknoop zich over grotere afstanden. Hoe?
 - a. Door te gaan lopen met stukken van de stengel of wortels;
 - b. Door tuinafval waarin resten van de duizendknoop zitten elders in de natuur te dumpen;
 - c. Door de plant te knippen of (machinaal) te maaien vallen er snippers op de grond en verspreidt de plant zich.
 - d. Door de plant op de composthoop te gooien.

Waarom kan de Japanse duizendknoop kwaad?

1. **Verdringing inheemse soorten** Door de snelle groei en het gesloten bladerdek worden inheemse soorten verdrongen. In ons bos bijv. de gewone Salomonszegel. Ook het aantal ongewervelde dieren neemt af waar de duizendknoop veel voorkomt.

2. **Schade aan gebouwen, rioleringen, dijken en wegen** Dat komt door de sterke wortelstokken en stengels.
3. **Waardedaling vastgoed** In Engeland zijn de problemen zo groot geworden, dat de waarde van bouw kavels en vastgoed daalt als de duizendknoop er groeit.
4. **Extra kosten** Beheer, bestrijding, en het treffen van voorzorgsmaatregelen betekent extra kosten. Machines of gereedschap moeten bijv. grondig gereinigd worden om verspreiding te voorkomen.

Wat doen we ertegen? Preventie!

We moeten er alles aan doen om verspreiding te voorkomen, want met een klein stukje wortel of stengel gaat het dus al mis. Hoe?

1. Probeer de plant te verzwakken door hem uit de grond te trekken en meteen in een grijze afvalzak te doen. Dus nooit gaan lopen met de plant! Volle zakken goed dichtknopen. Vervolgens afvoeren in de ondergronden (restafval).
2. Pieter Posthumus van LB Drenthe: "Door het zand in de Oosterduinen zijn de wortels relatief eenvoudig te verwijderen door de schop of een riek onder de wortelstokken te steken, de grond los te werken en zoveel mogelijk zorgvuldig met de hand te verwijderen."
3. Nooit op de composthoop, tenzij door een gecertificeerd bedrijf laten composteren;
4. Geen tuinafval dumpen in een berm, langs de weg, of in het bos;
5. Reinig schoenen, laarzen, de schop of machines zeer grondig.

Bestrijdingsmethoden

Eigenlijk is er geen enkele methode het meest geschikt. Het beste is om verschillende methoden te combineren en dit over enkele jaren vol te houden. Hieronder enkele methoden en wat er de effectiviteit van is. (Bron: <https://www.wur.nl/nl/artikel/Japanse-duizendknoop-Wat-kun-je-eraan-doen.htm>)

Methoden		Effectiviteit
Mechanisch	Maaien en afvoeren	Gering: wortelstelsel blijft in tact en hergroei is snel.
Thermisch	Heet water	Idem
Chemisch	RoundUp	Redelijk: bladbespuiting of injecteren stengels.
	Vetzuur + kiemremmer	Matig: kiemremmer lijkt op lange termijn effect te hebben maar de resultaten zijn sterk wisselend.
Biologisch	Schimmels	Niet beschikbaar in NL
	Japanse bladvlo	Idem
Overige	Uitgraven of uittrekken	Gering-redelijk: Risico is dat er delen van de wortels achter blijven.
	Afdekken	Matig: wisselende resultaten, ook na langdurig afdekken,
	Schapen of varkens	Gering: ze vinden andere planten meestal lekkerder.

Conclusie

- ✓ We moeten er alles aan doen om verspreiding te voorkomen. Zonder dat we dat bedoelen gebeurt dat vooral door onszelf.
- ✓ Verzwak de plant door hem uit de grond te trekken en in gesloten grijze afvalzakken af te voeren.
- ✓ Coördinatie van de aanpak is nodig. Het vraagt om samenwerking tussen alle terreineigenaars, voorts om de aanpak consequent enkele jaren vol te houden.

Corinne van Nispen en Hatty Aardema